

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederiz.

Mahmut DINDAR

Van Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde yaşam ve sağlık haklarının sistematik bir tehdit altında olduğunu gösteren bir çok vaka periyodik olarak kamuoyuna yansımakta her yıl yüzlerce tutuklu veya hükümlü bu koşullar nedeniyle yaşamını yitirmekte, sağlığı bozulmakta ve insan onuruna aykırı koşullarda tutulmaktadır. Elazığ Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan **Medeni Kiye'nin** ailesi, Kiye'nin tutuklandığı günden itibaren sistematik biçimde işkence ve eziyete tabi tutulduğunu, bu uygulamaların bedensel ve psikolojik sağlığında kalıcı olumsuz sonuçlar yarattığını ifade etmektedir. Daha öncede fiziki saldırı ve işkencelere maruz kaldığı kamuoyuna ve insan hakları ihlalleri raporlarına yansıyan Kiye'nin cezaevi idaresince sistematik bir şekilde tehdit ve taciz edildiği kamuoyuna ifade edilmiştir.

Oysa Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesi, herkesin **yaşama hakkı, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını** güvence altına almakta; aynı zamanda hiç kimsenin işkence ve eziyete tabi tutulamayacağını hükme bağlamaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin taraf olduğu **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi** işkence ve kötü muameleyi kesin biçimde yasaklamakta; **Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşme** de aynı şekilde mutlak bir yasak getirmektedir. Cezaevlerindeki insanların yaşam hakkı başta olmak üzere temel insan haklarının korunması gerekmektedir. Ailesi siyasi tutuklu olması nedeniyle de saldırıya maruz kaldığını ifade etmiştir. İşkence yasağı düzenlemeleri uyarınca, cezaevlerinde bulunan tüm tutuklu ve hükümlülerin yaşam ve sağlık haklarının korunması devletin asli sorumluluğudur. Ancak gerek ulusal mevzuat gerek uluslararası yükümlülükler karşısında Elazığ Cezaevi'nde ortaya çıkan bu iddialar son derece vahimdir ve acilen incelenmesi gerekmektedir.

SORULAR

1. Elazığ Cezaevi'nde tutuklu bulunan **Medeni Kiye'nin maruz kaldığı işkence ve kötü muamele iddialarına** ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
2. Kiye'nin yaşam hakkı ve sağlık hakkının korunması için acilen hangi adımlar atılacaktır?
3. Elazığ Cezaevi'nde son beş yılda **ışkence, kötü muamele ve hak ihlalleri iddiaları** hakkında kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvuruların kaçını soruşturma konusu edilmiş, kaçını hakkında yaptırım uygulanmıştır?
4. Türkiye'nin Anayasa ve taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca **ışkence yasağı mutlak** iken, bu yasağın ihlal edilmemesi için cezaevlerinde alınan somut önlemler nelerdir?
5. Türkiye cezaevlerinde son 10 yılda işkence ve kötü muamele vaka sayısı kaçtır? Bu vakalar nedeniyle soruşturma geçiren, görevden uzaklaştırılan, meslekten men edilen personel sayısı kaçtır?
6. İşkence yasağına rağmen cezaevlerinde bu tür iddiaların sürmesinin nedeni nedir? Bakanlığınız, bu durumu önlemek için **bağımsız izleme ve denetim mekanizmalarını** güçlendirmeyi planlamakta mıdır?
7. Cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin işkence, kötü muamele ve keyfi uygulamalara maruz kalmaması için **personel eğitimi, denetim ve şeffaflık mekanizmaları** kapsamında Bakanlığınızca yürütülen çalışmalar nelerdir?